

Povoljnija kretanja uz rastuće neizvjesnosti*

Blagi rast BDP-a u drugom tromjesečju

Bruto domaći proizvod je u drugom tromjesečju 2011. godine bio veći za 0,8 posto u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Analiza desezoniranih podataka na tromjesečnoj razini također ukazuje na blagi oporavak ukupne aktivnosti u drugom tromjesečju. Nakon što se u prvom tromjesečju 2011. godine BDP smanjio za 0,4 posto u odnosu na prethodno tromjesečje, u drugom se tromjesečju povećao za 0,7 posto. Ukupna su kretanja najvećim dijelom bila uvjetovana oporavkom osobne i državne potrošnje, povećanjem izvoza i smanjenjem uvoza. S druge strane, negativan doprinos ukupnim gospodarskim kretanjima dale su investicije.

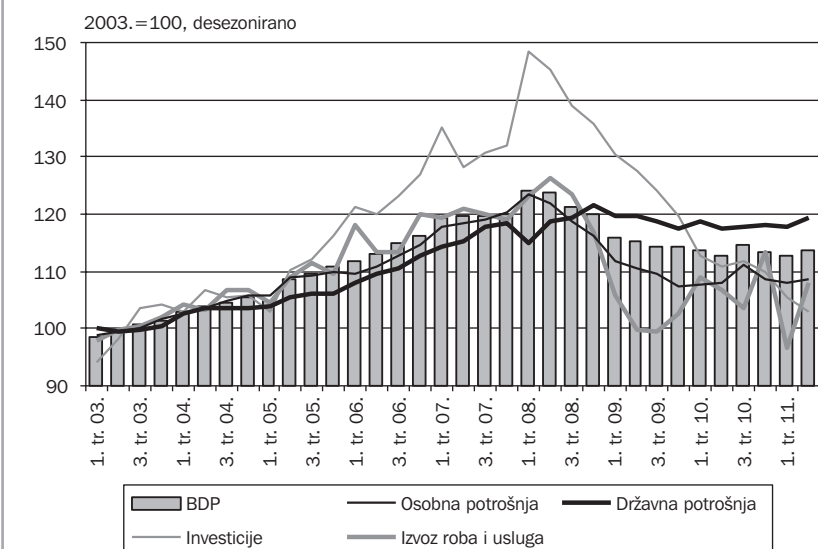
Osobna je potrošnja u drugom tromjesečju 2011. godine bila veća za 0,6 posto u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Blagi porast osobne potrošnje potvrđuje i analiza desezoniranih podataka na tromjesečnoj razini. Izdaci za osobnu potrošnju su u četvrtom tromjesečju 2010. godine bili manji za 2,1 posto u odnosu na prethodno tromjesečje, u prvom tromjesečju 2011. godine za 0,6 posto, dok su se u drugom tromjesečju povećali za 0,5 posto. Pozitivan doprinos kretanju osobne potrošnje u drugom tromjesečju dali su dobar početak turističke sezone i oporavak realnog prometa u trgovini na malo. Nasuprot tome, nepovoljna kretanja na tržištu rada, popraćena rastom nezaposlenosti i pesimističnim očekivanjima sektora stanovništva, i dalje imaju negativne učinke na osobnu potrošnju.

* Prilog su pripremili Tanja Broz, Goran Buturac, Ivana Rašić Bakarić, Sunčana Slijepčević (Ekonomski institut, Zagreb), Dinko Pavuna i Dragica Šmilaj (Ministarstvo financija Republike Hrvatske).

Državna je potrošnja u drugom tromjesečju 2011. godine zabilježila međugodišnji rast od 1,7 posto. Promotre li se desezonirani podaci, primjećuje se kako je nakon kratkotrajnog smanjenja državne potrošnje u prvom tromjesečju, u drugom tromjesečju 2011. godine zabilježeno njeno ponovno povećanje. Državna se potrošnja u četvrtom tromjesečju 2010. godine povećala za 0,3 posto u odnosu na prethodno, u prvom se tromjesečju 2011. godine smanjila za 0,3 posto, da bi se u drugom tromjesečju ponovno povećala za 1,2 posto.

S međugodišnjim padom od 7,3 posto u drugom tromjesečju 2011. godine investicije su dale značajan negativan doprinos ukupnim gospodarskim kretanjima. Analiza desezoniranih podataka također ukazuje na nepovoljna kretanja investicijske aktivnosti. Tako je u četvrtom tromjesečju 2010. godine razina investicija bila manja za 1,8 posto u odnosu na prethodno tromjesečje, u prvom tromjesečju 2011. godine za 3,9 posto, a u drugom za 2,5 posto. Spomenuta su kretanja najvećim dijelom određena negativnim trendovima u građevinarstvu.

Slika 1. **Bruto domaći proizvod**

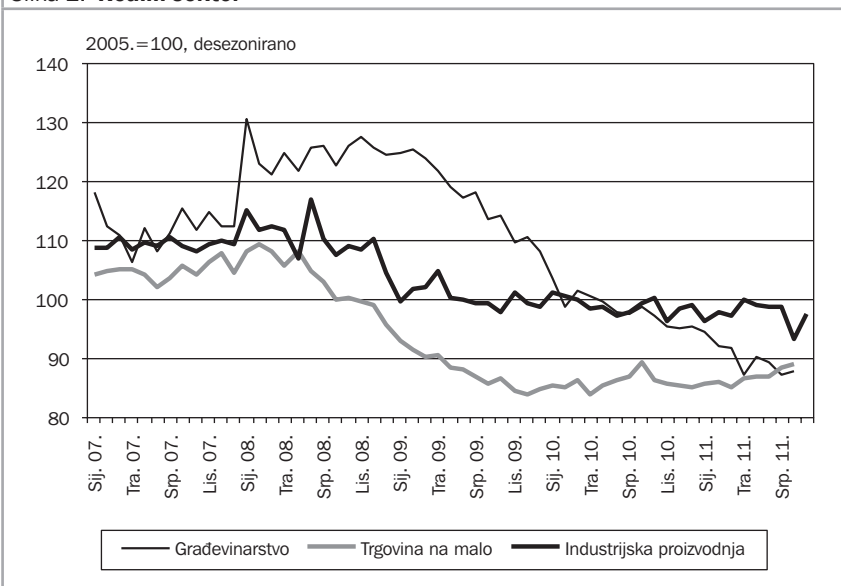
Napomena: Desezonirano metodom X11ARIMA (Statistics Canada).
Izvor za originalne podatke: Državni zavod za statistiku.

Smanjenje industrijske proizvodnje u trećem tromjesečju

Privredna kretanja i ekonomska politika 128 / 2011. 9

intermedijarnih dobara. Uz slabu domaću potražnju, spori oporavak najbliže i gospodarski najrazvijenije ekonomske strukture (EU-a) uvelike utječe na opisana kretanja u industriji. K tomu valja pridodati i nedovoljnu izвозnu orijentiranost domaćeg gospodarstva. Kako se u narednim mjesecima još uvijek ne vidi snažniji oporavak domaće potražnje, inozemna potražnja preostaje jedini izvor priželjkivanog industrijskog rasta.

Slika 2. Realni sektor

Napomena: Desezonirano metodom X11ARIMA (Statistics Canada).

Izvor za originalne podatke: Državni zavod za statistiku.

Nastavak recesije u građevinarstvu

Iako je građevinarstvo u kolovozu zabilježilo blagi rast aktivnosti, usporedba kretanja u prvih osam mjeseci na međugodišnjoj razini potvrđuje nastavak recesije u ovoj djelatnosti. Tako je obujam građevinskih radova u prvih osam mjeseci ove godine bio manji za 9,9 posto u odnosu na isto razdoblje 2010. Recesija se najviše očituje u slaboј potražnji za nekretninama, značajnom usporavanju investicijske aktivnosti te izostanku novih infrastrukturnih projekata koje financira država. Smanjenje potražnje za nekretninama

Rast trgovine tijekom ljeta

Privredna kretanja i ekonomska politika 128 / 2011. 11

Pozitivna kretanja u turizmu

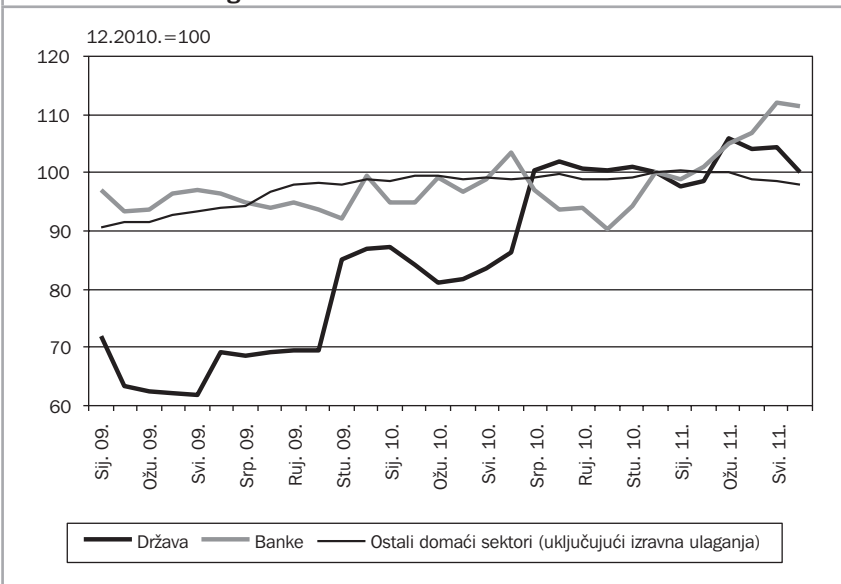
Analiza kretanja broja dolazaka i noćenja turista u prvih osam mjeseci ove godine govori u prilog uspješnoj turističkoj sezoni. U tom su razdoblju turistički dolasci povećani za 6,8 posto na međugodišnjoj razini, a noćenja za 6,1 posto. Pozitivnim su kretanjima najviše pridonijeli strani turisti koji su ostvarili 91,1 posto od ukupnog broja noćenja. Noćenja su stranih gostiju u prvih osam mjeseci bila veća za 6,4 posto u odnosu na isto razdoblje 2010., a domaćih gostiju za 2,4 posto. Uzroke rasta noćenja stranih turista prvenstveno treba tražiti u gospodarskom oporavku naših najemitivnijih tržišta. Eskalacija dužničke krize i razvoj nesigurnosti u pojedinim konkurentskim odredištima poput Grčke dodatno su pridonijeli većoj potražnji za domaćim turističkim uslugama. U strukturi noćenja stranih turista tradicionalno su najviše sudjelovali turisti iz Njemačke (21,4 posto), Slovenije (12,4 posto), Italije (9,7 posto) i Austrije (8,5 posto). Pozitivna kretanja u turizmu imaju iznimnu važnost za ukupna gospodarska kretanja, što je naročito izraženo u uvjetima gospodarske krize. Osim doprinosa kroz sezonsko zapošljavanje, turizam ima pozitivni učinak na kretanje BDP-a, deficit tekućeg računa bilance plaćanja i ostvarivanje proračunskih prihoda.

Slab izvoz roba

Ukupna se vanjskotrgovinska robna razmjena u razdoblju siječanj-kolovoz 2011. tek neznatno povećala na međugodišnjoj razini. Izvoz se roba, izražen u kunama, povećao za 2,7 posto, a uvoz za 0,7 posto. Pritom je u mjesecu kolovozu zabilježena najmanja razina izvoza još od siječnja 2009. godine. Promatrano prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, u prvih je osam mjeseci na međugodišnjoj razini zabilježeno povećanje izvoza kemikalija i kemijskih proizvoda, strojeva i uređaja, metala te koksa i rafiniranih naftnih proizvoda. Istovremeno su negativan doprinos ukupnim izvoznim kretanjima dali manji izvoz ostalih prijevoznih sredstava (najvećim dijelom brodova), sirove nafte i prirodnog plina te električne opreme. Na strani uvoza roba, u prvih se osam mjeseci ove godine na međugodišnjoj razini najviše

naročito bio izražen u drugom tromjesečju ove godine, pri čemu je došlo do povećanja i kratkoročnog i dugoročnog duga. Dug je ostalih domaćih sektora (uključujući izravna ulaganja) koncem lipnja 2011. bio manji za 2,0 posto u odnosu na kraj 2010. godine. Smanjenje duga ostalih domaćih sektora rezultat je smanjenja obveza po izdanim obveznicama i kreditnih zaduženja prema inozemstvu.

Slika 3. Inozemni dug

Izvor: Hrvatska narodna banka.

Povećanje nezaposlenosti...

Negativna kretanja na tržištu rada nastavila su se i u prvih osam mjeseci ove godine. U tom je razdoblju zaposlenost u prosjeku smanjena za 2,8 posto na međugodišnjoj razini. Najveće je smanjenje zaposlenosti zabilježeno u sektoru obrtnika i samostalnih profesija, i to za 5,1 posto, te u sektoru individualnih poljoprivrednika za 4,6 posto, dok se prosječan broj zaposlenih kod pravnih osoba smanjio za 2,2 posto. Analiza kretanja zaposlenosti kod pravnih osoba po djelatnostima pokazuje da su najveća smanjenja zaposlenosti zabilježena u djelatnostima vađenja sirove nafte i

... uz nastavak smanjenja realnih plaća

Prividni porast kreditiranja stanovništva zbog slabljenja kune

Privredna kretanja i ekonomska politika 128 / 2011. 15

stopa rasta depozitnog novca u kolovozu je iznosila 4,8 posto, a gotovog novca izvan banaka 6,8 posto. I ukupna likvidna sredstva (M4), koja obuhvaćaju novčanu masu, štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca, bilježe stabilne, ali još uvijek niske međugodišnje stope rasta. U kolovozu 2011. godine porasla su za 4,2 posto, dok su prosječno do kolovoza 2011. godine rasla po stopi od 3,7 posto. Može se opaziti da je došlo do blagog ubrzanja stope rasta u odnosu na prošlu godinu, kada je prosječna stopa rasta M4 do kolovoza 2010. godine iznosila 1,9 posto, odnosno gotovo upola manje. Pritom vrijedi spomenuti da je kretanje ukupnih likvidnih sredstava najvećim dijelom određeno kretanjem deviznih depozita, koji čine oko 60 posto tih sredstava i koji su porasli za 2,3 posto. Devizni depoziti većinom se sastoje od depozita u eurima, a tečaj kune prema euru je u kolovozu 2011. godini bio za 2,9 posto slabiji nego u istom mjesecu 2010. godine, što ukazuje da su devizni depoziti zapravo stagnirali.

Okvir 1. Međunarodno okruženje

Prvo su polugodište ove godine obilježila pozitivna gospodarska kretanja u Europskoj uniji. Ipak, potrebno je primijetiti da je u drugom tromjesečju zabilježena znatno slabija gospodarska aktivnost nego u prvom. Bruto domaći proizvod Europske unije (EU-27) je u drugom tromjesečju 2011. bio veći za 1,7 posto nego u istom razdoblju prethodne godine. Nakon povećanja od 0,7 posto u prvom tromjesečju u odnosu na prethodno tromjesečje, u drugom se tromjesečju bruto domaći proizvod EU-27 povećao za samo 0,2 posto. Kretanje je bruto domaćeg proizvoda EU-27 u drugom tromjesečju bilo obilježeno blagim povećanjem investicija i izvoza te smanjenjem državne i osobne potrošnje. Investicije su u drugom tromjesečju bile veće za 0,4 posto u odnosu na prethodno tromjesečje, a izvoz za 0,6 posto. Istovremeno se državna potrošnja smanjila za 0,1 posto, pa je država prvi put u razdoblju nakon gospodarske krize prestala poticati gospodarski oporavak. Također valja istaknuti da se prvi put nakon sedam uzastopnih tromjesečja rasta osobna potrošnja EU-27 smanjila u drugom tromjesečju 2011. godine, i to za 0,1 posto u odnosu na prvo tromjesečje. Takva se kretanja dijelom mogu objasniti većim oprezom potrošača i njihovim slabijim povjerenjem u stabilnost gospodarskog oporavka. Rast cijena također nije pridonio jačanju optimizma potrošača. Međugodišnja stopa inflacije je u rujnu ove godine dosegla razinu od 3,3 posto, dok je u istom mjesecu 2010. iznosila 2,3 posto. Povećanje je cijena najvećim dijelom uzrokovano rastom cijena goriva, loživog ulja, struje i plina. Europska središnja banka očekuje da će se i u nastavku godine inflacija zadržati na razini iznad 2,0 posto. U drugoj polovici ove godine može se očekivati tek umjerena gospodarska aktivnost EU-27. Ubrzavanju rasta ne pogoduju ni smanjenje povjerenja potrošača i poduzeća, relativno visoke cijene energenata, otežani uvjeti zaduživanja te nesigurnost na financijskim tržištima. Stoga su stručnjaci Međunarodnog monetarnog fonda smanjili prognoze rasta gospodarstva EU-27 za ovu i narednu godinu. Procjenjuju da će se bruto domaći proizvod EU-27 povećati za 1,7 posto u 2011. i za 1,4 posto u 2012. godini.

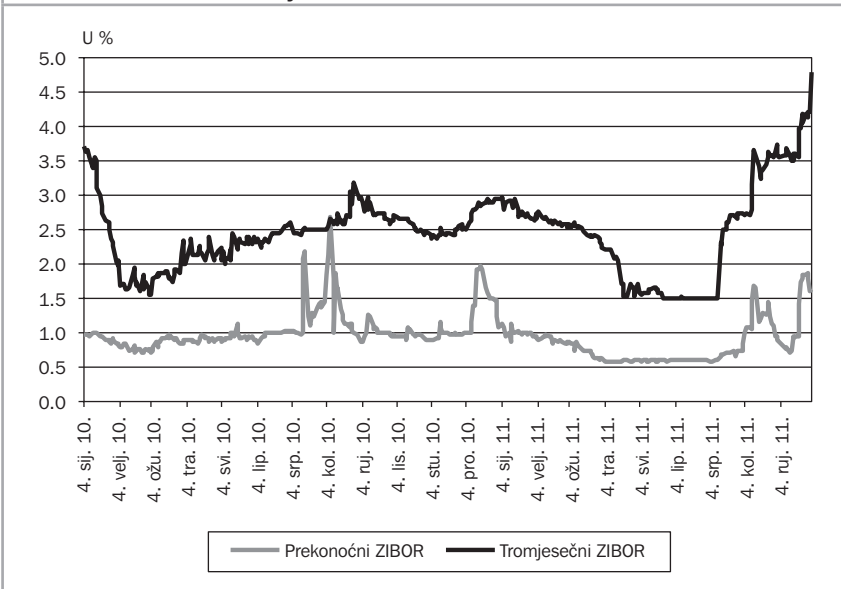
Izvori: Eurostat, Europska središnja banka, Monthly Bulletin, listopad 2011., Međunarodni monetarni fond, World Economic Outlook, rujan 2011.

Pojačano izdavanje trezorskih zapisa uz valutnu klauzulu

Prekonoćni se ZIBOR cijelo drugo tromjesečje 2011. godine zadržavao na razini od 0,6 posto, dok je treće tromjesečje obilježila njegova nešto veća volatilnost i viša stopa. U kolovozu je došlo do porasta prekonoćnog ZIBOR-a na razinu od 1,65 posto. I tromjesečni je ZIBOR zabilježio značajan porast u trećem tromjesečju, s 1,5 na 4,8 posto, a tu je razinu zadnji put zabilježio u studenom 2009. godine. Do rasta ZIBOR-a je, između ostalog, došlo i zbog devizne intervencije HNB-a krajem srpnja kojom je s tržišta povučeno 1,8 milijardi kuna, ali i očekivanja tržišta da će HNB smanjiti likvidnost na novčanom tržištu ukoliko dođe do značajnije deprecijacije kune prema

euru. Upravo se to i dogodilo krajem trećeg tromjesečja kada je HNB ponovno intervenirala na deviznom tržištu povukavši 1,4 milijardi kuna te povećavši stopu obvezne pričuve s 13 na 14 posto, čime je povukla 3,1 milijardi kuna s tržišta. S porastom kamatnih stopa na novčanom tržištu, ali i zbog visoke potrebe države za refinanciranjem postojećih obveza na izdane trezorske zapise, posljedično su porasli i prinosi na trezorske zapise Ministarstva financija. Prinos na jednogodišnji trezorski zapis porastao je s 2,7 posto na početku srpnja na 4,5 posto krajem rujna, dok je prinos na šestomjesečni trezorski zapis porastao s 2,15 posto na 3,7 posto. U trećem je tromjesečju Ministarstvo financija pojačalo intenzitet izdavanja trezorskih zapisa uz valutnu klauzulu izdavši 184,6 milijuna eura jednogodišnjih i 68,9 milijuna eura po prvi put uvedenih tromjesečnih trezorskih zapisa. Tako je sveukupno izdano 253,5 milijuna eura trezorskih zapisa uz valutnu klauzulu.

Slika 4. **Prekonoćni i tromjesečni ZIBOR**

Izvor: Thomson Reuters Croatia.

Deprecijacija kune prema euru

Tečaj kune prema euru se u trećem tromjesečju 2011. godine kretao u neuobičajenom smjeru – kuna je oslabila. Unatoč priljevima od turizma, na kraju rujna je tečaj kune bio za 1,6 posto slabiji nego krajem lipnja probivši granicu od 7,5 kuna za jedan euro, što je zadnji put zabilježeno u veljači 2005. godine. Zapravo, kuna ima trend slabljenja od kraja lipnja 2010. godine, pa je do kraja rujna 2011. godine oslabila ukupno 4,2 posto. U prvom dijelu trećeg tromjesečja 2011. godine razlozi za slabljenje kune bili su visoka likvidnost novčanog tržišta, visoka dospijeca trezorskih zapisa uz valutnu klauzulu, manji priljev inozemnih investicija te slabije zaduživanje u inozemstvu, dok su u rujnu deprecijacijski pritisci dodatno pojačani svršetkom glavnog dijela turističke sezone, ali i pojačanom potražnjom za eurima od strane korporativnog sektora koji do kraja godine ima relativno visoke inozemne obveze. Zbog slabljenja kune prema euru, HNB je u trećem tromjesečju dva puta intervenirala na deviznom tržištu, čime je s tržišta sveukupno povukla 3,1 milijardu kuna. Osim deviznih intervencija u cilju stabiliziranja tečaja, HNB je krajem rujna povećala stopu obvezne pričuve s 13 na 14 posto, čime je u listopadu, kada je odluka stupila na snagu, s tržišta povučena 3,1 milijarda kuna.

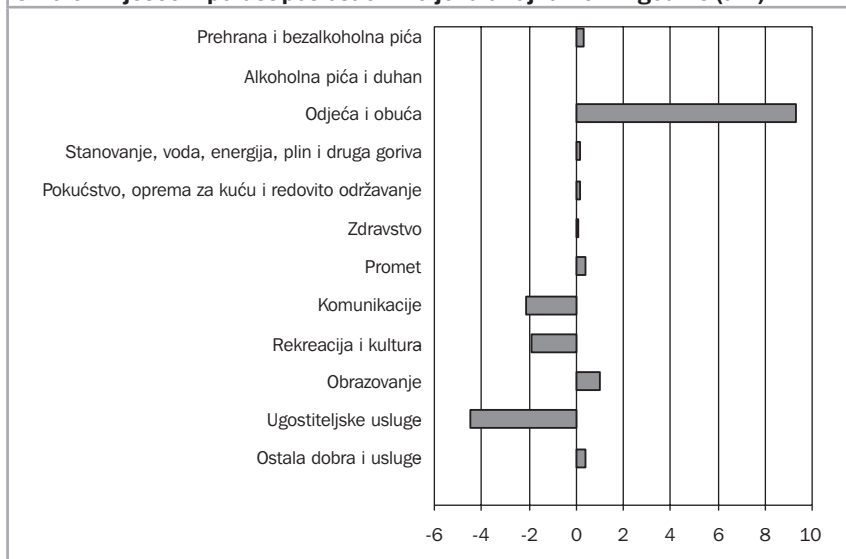
Značajan pad CROBEX-a

Nakon relativno stabilnog prvog polugodišta 2011. godine, burzovni indeks Zagrebačke burze je u trećem tromjesečju pao za 16,9 posto u odnosu na kraj drugog tromjesečja, a u odnosu na kraj 2010. godine za 12,2 posto. Razlog za pad CROBEX-a može se pronaći u nepovoljnom gospodarskom okruženju te neizvjesnosti oko rješavanja dužničke krize u Grčkoj i ostalim perifernim članicama EMU-a. Promet dionicama se u trećem tromjesečju 2011. godine smanjio za 1,8 posto u odnosu na drugo tromjesečje, ali je porastao za 20,6 posto u odnosu na treće tromjesečje 2010. godine.

Stopa inflacije zadržava se iznad 2 posto

Cijene dobara i usluga namijenjenih osobnoj potrošnji, mjerene indeksom potrošačkih cijena, povećane su u rujnu za 0,4 posto u odnosu na kolovoz. Cijene dobara pritom su porasle 1,0 posto, dok su cijene usluga smanjene 1,7 posto. Time je godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena ubrzala s 2,0 posto u kolovozu na 2,2 posto u rujnu. Prosječni je međugodišnji rast indeksa potrošačkih cijena u trećem tromjesečju 2011. godine iznosio 2,1 posto, a u prvih devet mjeseci 2,2 posto. Najznačajniji utjecaj na povećanje potrošačkih cijena na mjesečnoj razini u rujnu imao je sezonski porast cijena odjeće od 11,1 posto te cijena obuće od 5,1 posto. Cijene prehrane narasle su 0,3 posto u odnosu na kolovoz, pri čemu se naročito ističu cijene povrća, koje su se povećale za 1,3 posto, te cijene voća, s porastom od 1,2 posto, dok je meso pojeftinilo za 0,2 posto. Osim toga, valja spomenuti povećanje cijena automobila od 0,9 posto te cijena goriva i maziva za osobna vozila od 0,3 posto. Najznačajniji utjecaj u suprotnom smjeru, uslijed sezonskih utjecaja, imalo je smanjenje cijena usluga smještaja od 27,9 posto te smanjenje cijena paket-aranžmana od 23,5 posto.

Slika 5. Mjesečni porast potrošačkih cijena u rujnu 2011. godine (u %)

Izvor: Državni zavod za statistiku.

Smirivanje rasta proizvođačkih cijena u industriji

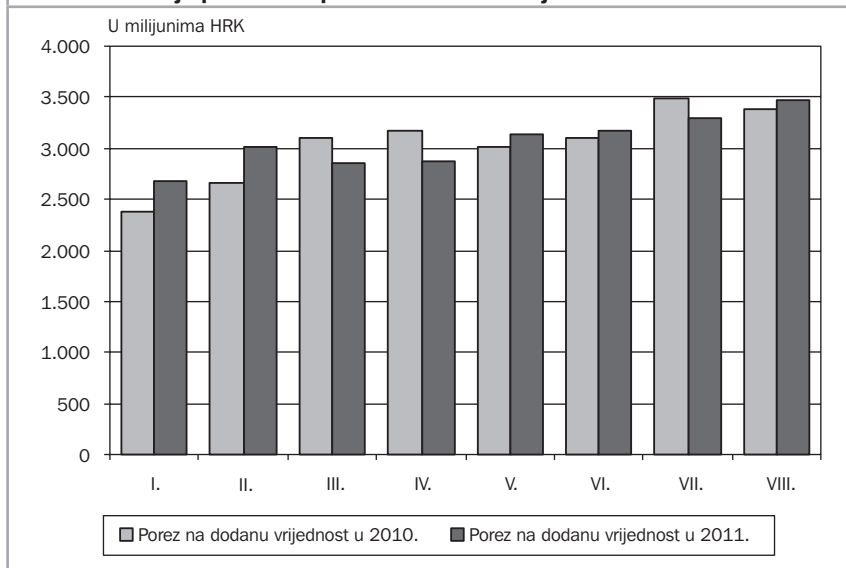
U rujnu su proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na domaćem tržištu zabilježile međugodišnji rast od 6,1 posto, što predstavlja usporavanje u odnosu na 6,6 posto iz kolovoza. Na mjesečnoj su se razini proizvođačke cijene zadržale na istoj razini kao i u kolovozu, dok su u prethodna dva mjeseca rasle 0,1 i 0,7 posto. Međugodišnji rast proizvođačkih cijena industrije u trećem tromjesečju 2011. godine iznosio je 6,3 posto, a u prvih devet mjeseci 6,4 posto. Među glavnim je industrijskim grupacijama najveće međugodišnje povećanje proizvođačkih cijena zabilježeno kod cijena energije, koje su u rujnu porasle 13,5 posto, zatim kod cijena intermedijarnih proizvoda (4,8 posto) te cijena netrajnih proizvoda za široku potrošnju (3,9 posto).

Rast prihoda od PDV-a

Ukupni prihodi proračuna konsolidirane središnje države od siječnja do kolovoza iznosili su 72,3 milijarde kuna, što predstavlja smanjenje od 0,8 posto u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Smanjenje prihoda rezultat je izostanka prihoda od posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke te utjecaja baznog efekta kod trošarina na naftu. Najznačajniji proračunski prihod, prihod od poreza na dodanu vrijednost, od siječnja do kolovoza 2011. godine bilježi međugodišnji rast od 0,8 posto, što je posljedica blagog povećanja prometa u trgovini na malo, ali i početka glavne turističke sezone. U isto vrijeme, prihod od socijalnih doprinosa bio je za 0,4 posto manji. Prihod od poreza na dobit bilježi visok međugodišnji rast od 16,3 posto, a ovo povećanje rezultat je poslovanja i dobiti poduzeća tijekom 2010. godine. Prihod od poreza na dohodak u prvih osam mjeseci bilježi međugodišnje povećanje od 3,6 posto. Prihodi od trošarina bilježe međugodišnji pad od 6,9 posto, a najznačajniji pad bilježi prihod od trošarina na naftu, i to od 16,8 posto, pod utjecajem baznog efekta s početka 2010. godine, odnosno uplate dugovanja INA-e prema državi iz prva tri mjeseca 2010. godine. Ukoliko bi se taj efekt eliminirao, prihod od trošarina na naftu zabilježio bi blagi međugodišnji rast. Međugodišnji rast bilježe i

trošarine na automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove, trošarine na duhan i luksuzne proizvode, dok ostali prihodi od trošarina bilježe pad, a stagniraju prihodi od trošarina na pivo. Prihodi od trošarina na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove bilježe najznačajniji međugodišnji rast od 17,3 posto, iz čega je vidljiv oporavak tržišta automobilima. Ostali prihodi proračuna nisu direktno vezani uz gospodarsku aktivnost, a ostvaruju se prema očekivanjima.

Slika 6. **Kretanje prihoda od poreza na dodanu vrijednost**

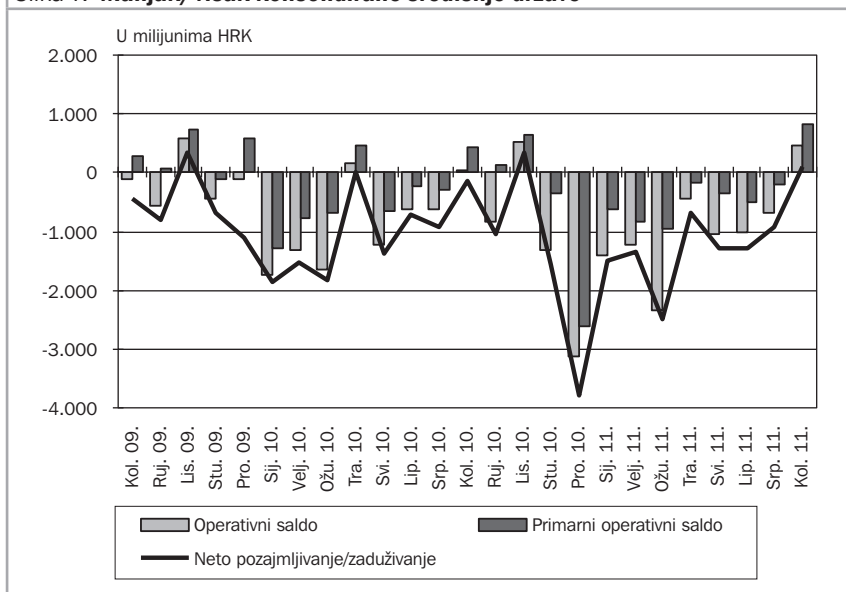
Izvor: Ministarstvo financija RH.

Rashodi proračuna ostvaruju se u skladu s planom

Rashodi konsolidirane središnje države u razdoblju od siječnja do kolovoza ostvareni su u iznosu od 79,9 milijardi kuna, odnosno na razini su rashoda zabilježenih u prvih osam mjeseci prošle godine. Najveći dio rashoda odnosi se na socijalne naknade, koje su u promatranom razdoblju iznosile 37,1 milijardu kuna. Ovi su rashodi 0,3 posto manji nego u istom razdoblju 2010. godine. Najveći dio rashoda za socijalne naknade odlazi na isplatu mirovina, zatim na zdravstvo, dječji doplatak, porodiljne naknade te naknade

nezaposlenima. Rashodi za zaposlene od siječnja do kolovoza 2011. godine iznosili su 21,1 milijardu kuna, te bilježe međugodišnje povećanje od 1,2 posto. Najveće međugodišnje povećanje bilježe rashodi za kamate, koji su u prvih osam mjeseci iznosili 4,8 milijardi kuna uz međugodišnji rast od 21,1 posto. Rashodi za korištenje dobara i usluga zabilježili su međugodišnje smanjenje od 0,7 posto. Rashodi za subvencije povećani su 4,9 posto, a najvećim su dijelom utrošeni na subvencije Hrvatskim željeznicama, poljoprivredi te za obrt, malo i srednje poduzetništvo.

Slika 7. **Manjak/višak konsolidirane središnje države**

Izvor: Ministarstvo financija RH.

Prikupljanje financijskih sredstava države za buduće isplate...

Neto nabava nefinancijske imovine konsolidirane središnje države iznosila je 1,8 milijardi kuna u prvih osam mjeseci 2011. godine. Pritom je nabava nefinancijske imovine iznosila 2,0 milijarde kuna, dok je od prodaje ostvareno 207,2 milijuna kuna. Neto financijska imovina konsolidirane središnje države u razdoblju od siječnja do kolovoza 2011. godine povećana

je za 4,9 milijardi kuna, a transakcije su u potpunosti provedene na domaćoj financijskoj imovini. U promatranom je razdoblju na poziciji novac i depoziti prikupljeno 4,4 milijarde kuna, dok se ostale transakcije na financijskoj imovini odnose na domaće zajmove i dionice te ostale udjele. Očekuje se da će se prikupljena financijska sredstva najvećim dijelom iskoristiti za financiranje obveze proračuna u nadolazećem razdoblju.

... uz novo neto zaduženje od preko 14 milijardi kuna

Neto povećanje obveza konsolidirane središnje države u prvih osam mjeseci 2011. iznosilo je 14,4 milijarde kuna. Pritom su neto domaće obveze povećane 5,6 milijardi kuna, dok su neto inozemne obveze povećane 8,8 milijardi kuna. Domaće obveze generirane su novim zaduživanjem po osnovi obveznica i zajmova. U promatranom je razdoblju novo zaduživanje domaćim obveznicama iznosilo 4,7 milijardi kuna, dok je otplaćeno 315,7 milijuna kuna po istoj osnovi. Istovremeno, država se zadužila za 1,8 milijardi kuna, a po ovoj je osnovi otplaćeno 580,3 milijuna kuna. I na inozemnom su se tržištu transakcije odvijale putem obveznica i zajmova. Pritom je konsolidirana središnja država otplatila 5,5 milijardi kuna obveza po inozemnim obveznicama, a zadužila se novim izdanjem inozemnih obveznica u iznosu od 13,3 milijarde kuna. Po osnovi inozemnih zajmova, konsolidirana se središnja država zadužila 3,2 milijarde kuna, dok je otplata dospjelih inozemnih zajmova iznosila 2,2 milijarde kuna.

Tablica 1. Glavni ekonomski pokazatelji				
	2009.	2010.	2011.	
REALNA GOSPODARSKA AKTIVNOST				
Bruto domaći proizvod, realni (%-tna promjena)	-6,0	-1,2	0,8	2. tromjesečje
Industrijska proizvodnja, fizički obujam (%-tna promjena)	-9,3	-1,4	-1,7	Siječanj-rujan
Trgovina na malo, realni promet (%-tna promjena)	-15,3	-1,8	1,1	Siječanj-kolovoz
Građevinarstvo, fizički obujam (%-tna promjena)	-6,5	-15,9	-9,9	Siječanj-kolovoz
Turizam, noćenja (%-tna promjena)	-1,4	2,6	6,1	Siječanj-kolovoz
ZAPOSLENOST, PLAĆE I CIJENE				
Stopa registrirane nezaposlenosti	14,9	17,4	16,7	Kolovoz
Neto plaća (%-tna promjena)	2,6	0,6	0,8	Srpanj
Potrošačke cijene (%-tna promjena)	2,4	1,1	2,2	Rujan
VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA				
Izvoz roba, EUR (%-tna promjena)	-21,6	18,2	0,7	Siječanj-kolovoz
Izvoz roba i usluga, EUR (%-tna promjena)	-18,8	8,9	-4,6	Siječanj-ožujak
Uvoz roba, EUR (%-tna promjena)	-26,9	-0,6	-1,3	Siječanj-kolovoz
Uvoz roba i usluga, EUR (%-tna promjena)	-24,7	-0,7	-1,5	Siječanj-ožujak
PRORAČUN, KAMATNE STOPE I TEČAJ				
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (opća država, mlrd. kuna)	-10,72	-14,63	-8,35	Siječanj-lipanj
Kamatna stopa na kratkoročne kunske kredite bez valutne klauzule (kraj razdoblja, u % na godišnjoj razini)	11,22	10,05	9,36	Kolovoz
ZIBOR (prekonoćni krediti, u % na god. razini, kraj razdoblja)	0,73	0,82	1,63	Rujan
Tečaj EUR (kraj razdoblja)	7,31	7,39	7,49	Rujan
Tečaj USD (kraj razdoblja)	5,09	5,57	5,49	Rujan

Napomena: Postotne promjene su u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Izvori: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija RH i www.reuters.hr.